

ШЫҢ

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди
Советинин болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы

1965 ч.
ФЕВРАЛЬ
28
ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 49 (6068).

Өрттө 2 көп.

СЭТА-НЫҢ ДЫҢНАДЫ

„КОСМОС—58“ УЖУДУУШКУНДА

«Космос—58» деп Черний элечтеги кылымал спутниктин 1965 чылдын февраль 26-да Совет Эвилелини салып үндүргөн. 1962 чылдын март 16-да чарлаттыган программага дүүшүр космос делемин шийилерини үргүзүлүр сорулгага эртем аппаратура-нын спутникте тургускан.

Орбита-орукте спутникти дараазында параметрлеринг салып үндүргөн:

- долганырынын аге үзүл 96,8 минута;
- Черний кырындан эң-не мрай бээринин кемчаали (апогей-те) 659 километр;
- Черний кырындан эң-не чокк артеринин кемчаали (перигей-те) 581 километр;

— Экваторнун кырычте орбитанын ийленеринин булуку 65 градус.

Эртем аппаратурамындан аңгыда, 90,022 мегагерц частотанын ажилдаар радио дамчышкыч; орбитанын элементтерин ылап кемчаар радиосистема; приборларын болгаш эртем аппаратура-нын ажилынын дугайында мезелерин Черже дамчытып бээр радиотелеметриктин система спутникте тургустунган.

Спутникте тургустунган аппаратура таарымчалыг ажилдап чоруур.

Таарыштыртыла-саналга төвү көп турар информацияны сайта-рып ажилдап турар.

СОЦИАЛИСТИГ ЧУРТТАРЫНЫҢ АКЫ-ДУНМА НАЙЫРАЛЫН БОЛГАШ СЫРЫЙ КАТТЫЖЫШКЫНЫН БЫЖЫГЛААР

Төп телевидение дамчыштыр А. Н. Косыгинниң чугаазы

СЭКП ТК-ның Президиум кежигү-нү, ССРЭ-ның Министрлер Чөвүлели-нин Даргазы А. Н. Косыгин февраль 26-да төп телевиденини дамчыштыр чүве чугаалаан. Совет Эвилелиниң оң баштап чоранын төлөөлөрүнүн чоокта чаа Азиянын социалисттиг турттары — Вьетнамның Демократ-тыг Республикасына болгаш Көрей Улус-Демократтыг Республикага чор-раанын дугайын ол чугаалаан. Тө-лөөлөр аңаа ол чурттарын чазакта-рынның чаланын өзүлүр чораша. Ха-нойке орукка бар чораш база делер кел чыда Пекинге ийи катал олар доктаган.

Вьетнамче база Көрейже чоруп ту-ра, ол чурттарын коммунисттиг пар-тияларынның болгаш чазактарынның ууртукчулары-биле санал-онал сол-чуп, бистин акы-дунма харылзаа-рынысты болгаш сырый каттыжыш-кынысты улам ийи быжыглаар, оон-биле кады тайбынын, демократ-тиандыг болгаш социализмниң күш-терин быжыглаар талазы-биле кемчел-лерин дугайында кады болгаш бар-ымдаалаан бис деп, А. Н. Косыгин чугаалаан. Вьетнамның Демократтыг Республикасы болгаш Көрейниң Улус-Демократтыг Республикасы — социа-листтиг курувдеринин өндүр улау-т өлүзелинн кежигүнери, социализм болгаш коммунизм даш демиселди ийити херэинч талазы-биле бистин эштеринс болгаш өөрүлүс-тур.

Вьетнамның Демократтыг Респу-бликасыне чоруп турган, ол районга тургустунга берген байдалды барым-даалан көрбөс аргавыс база чок тур-ган деп чүве билдингир. Ийида херек кырында дайын, вьетнам улуска уур дашкыч эжелекчилерин дай-нын чоруп турар. Сөөлү үеде Кат-тышкан Штаттарын дайныраак бөлү-дүктү агрессия үлгүлдерин кал-бартырын айымдыг орунда тур-руп турар. Ийи-кыда чартык ору-лукта дайын кыжанын күштел-лип турар чоруп база тайбынын кам-галаар, чөрүлөөлөрүн калбарыма-га моондактар төлөө, шийилгирл-кемчелерин алырын тайбынга ына-кшыдыг бугу курувдерин негеп тур-ар. Совет төлөөлөрүн демократтыг Вьетнамче чоранын вьетнам улустун чөптү херэин Совет Эвилелиниң идеяселгил деткип турарынн на-срелгес болган.

Улусту Вьетнамга төлөөлөрүн чөдө бергенинн өң баштайгы ми-нутагында эгелээш-де бисти чүре-ктиң ханызындан эң-не чыгыг бай-дал-биле хулаап алган. Ийи улау-т өрө-ажыктар-биле, революстү ча-чыгдар-биле каттышкан өнүктүл-гүч чыгыш-биле болгаш чүректин ханызындан уткуур болгай. Вьетнам черге турган, боттарынын вьетнам акы-дунмаларын совет кижилерин камчаар көрүп турары ышкан, на-

йралдын база ыдыг сеткил-бодалы совет улуска хамаарыштыр Вьетнам-нын улустуна бар болуп турарын аңаа көргөн бис.

Вьетнамның Демократтыг Респу-бликасынын улусту ботунун партиза-нын ууртуугаа-биле социалисттиг оруктап бугурулди-биле бугурун-лап бар чоруур. Вьетнамның Ажил-чы чоннар партизы болгаш оң ууртукчулары чонун ийитинде улау-т ат-алдарыг болуп турар. Вьетнам-нын коммунисттиг партизынын үн-деслекчилерин болгаш шыгал-тыг ууртукчуларынн бирээ, оң даргазы болгаш Вьетнамның Де-мократтыг Республикасынын прези-дентини эш Хо Ши Мин-биле ула-рашканынча өөрүп турар бис. Ол боту мурунку дөвөөр калык-сергек болгаш мога чок болуп, ботунун бугу күштерин ботунун улустуна бе-рип турарын демделгери биске таарымчалыг болган. Вьетнамның Ажил-чы чоннар партизынын ТК-зынын бирги секретары эш Ле Зуан-биле, премьер-министр эш Фам Ван Донг-биле болгаш Вьетнамның Демократ-тыг Республикасынын эске-даа кеску ууртукчулары-биле ужуражыш-кынар болгаш беседалар биске улау-т сактыжышкыныг болуп артып калган.

Бир эвес Вьетнамның Демократтыг Республикасынын ажилчы чоннары социалыг, экономиктиг болгаш културлуг депшилгенин орун-биле бугурулди чоруп олурар болза, чурт-тун муруну талазында вьетнам улустун салым-чолу мырнай эске бай-далыг болу берген. Каттышкан Штаттар 1954 чылдын Женеве ду-гуржулгазын каржыны-биле үрөөн. Вьетнамга демократтыг сонгудалар-ын чорударын улау кааш, чурттуг муруну талазында олар чонга улау Сайгонун өзү-чүрүмун тургускан-нар. Ынчангаш, Вьетнамга бужар дайында болгаш чонга улау Сайгон-нун өзү-чүрүмун деткиринге АКШ миллард-миллард долларын чыгар-ган болза-даа, олар муруну-вьетнам улустун хосталга болгаш хамаа-рышкыс чорукче күзел-чүткүлүн сый шаап шыдаваннар. Бар турар мезе-лериң өзүлүр алгыра, Муруну Вьет-намның Национал фронтуну Сайгон-да өзү-чүрүмун болгаш интервен-тилерин эрге-чагыргазындан чурттуг чонунун ушуту ийи кезин чуртап турар муруну-вьетнам дөвискерин дөрттүн үш кезин шагда хостан болуп турар.

Америка империалистер Муруну Вьетнамдан боттарынын шериглерин ундур болгаш чонга болууну са-лым-чолун эске чурттуг кижилерини холгоарлашкыны чокка боту шийилгирл эргени бээр өй шагда-ла келген.

Сайгонда өзү-чүрүм бугуруп дүжөр чөдө берген турда, Вьетнамның Де-мократтыг Республикасына болгаш Индий-кыдаттын эске-даа хамаарыш-пас курувдеринге улау агрессияны калбартырын болгаш шериг тала-зы-биле өнүк-чөгүлгөлөрүн органи-заастаарынын орунуга Каттышкан Штаттарын амы үеде тургуканын дугайын чугаалаан, ыдыг поли-тика чүгө долгуз-биле бугуруп ду-жүүшүкчө чөдирип болур деп чүве утааыналдыг киж бурзунгө тодар-гай дээрин эш Косыгин айткан. Сонгу Вьетнамның тайбын чонун бот-балат турган чорук болза дашкыч эжелекчилерин көр хонну чок чорукту чүгө күштелдирип, вьетнам улустун маалырыг болгаш быжыг тургусту чоруп улам быжыглаар.

Акы-дунмалышым республикага бистин чоруп турган үеисте америк дайнырактарын өнүк-чөгүлгөлөрүн улаагыларын вьетнам улустун бе-дик маалыры-биле болгаш түрүш-туу-биле өйтур шапканын херечи-лери болган бис. Эске удраланыш-кынын күчүлүг чыксаалын көрдү-вүс. Агрессорларга шийилгирл өй-тур шавышкыны бээр талазы-биле вьетнам улус улам сырый-биле кат-тышкан. Вьетнамның Демократтыг Республикасынын тайбын хоорайла-рынга болгаш суурларына америк самолёттарын дээрбичи халдакчы ужуушкуннарын совет улус, со-циалисттиг бугу чурттарынч улустары, тайбынга ынакшы-лыг бугу улустар килеңдешки-биле болгаш шийилгирл-биле бугуу шап-кан. Вьетнамның Демократтыг Рес-публикасын камгалаары дөш турар чорук — ол дээрге хамаарышпас чорукту болгаш хосталганы камгалаары дөш турару ол болур. Вьетнам улусту деткири — делегейин бугу депшилгелг кижилеринн херээ-дир.

Мынчангаш, Индий-кыдат байдал болза вьетнам ууртукчулар-биле бистин беседаларынын төвүне турган дээрин черле билдингир деп, ССРЭ-ның Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы уламчылаан. Акы-дунма социалисттиг республиканын салым-чолуга Совет Эвилели хамаарыла чок артып калбас болгаш аңаа эрге-жок чугула дулаамчыны көргүзүр апар дээрин бистин партизанын Төп Комитетинин болгаш Совет ча-кыдатта даалганын өзүлүр вьетнам өндүктөргө дамчытып берген бис. Улусту Вьетнамга улау агрессия ке-земче чокка артып каар дээр черге-нин хооун боталга кым-даа алмы-сан. Демократтыг Вьетнамга улау Каттышкан Штаттарын агрессия үлгүлдеринн соксалды — Индий-кыдатта байдалды таарыштыр ший-илгирлери оруктарын дилеп тывар талазы-биле байдалды тургузар тө-

лөөдө, бирги ээлчегде негеттинер чүлү ол-тур.

Империалистерин атактарын өй-тур шаварына, ботунун хамаарыш-пас чоруп, тайбынын болгаш хос-талганы камгалаарына вьетнам улус шийилгирл-дир деп чайыналгач ботал-биле Вьетнамдан чорупкан бис. Совет-вьетнам найырал болгаш кады ажилдагыла моон сонгаар-даа бы-жыгар болгаш хөгжүр дээринге бугурур бис.

Көрей Улус-Демократтыг Респу-бликага чоралымысты болгаш оң ууртукчулары-биле ужуражыш-кынарынысты, беседаларынысты улау ужу-дузалыг деп санап турар бис.

Моон мурунда-ла, 1961 чылда демократтыг Көрейге база чораш-мен. Оон бээр эртен дөш чыл ий-тинде республика болза социалисттиг ийитилди тургузар, ботунун эконо-миканын хөгжүлүр талазы-биле хөй чүлдерин чөшп ап шыдаан-дыр. Хосталганын сонда 20 чылдан эвээш үе ийитинде социалисттиг Кө-рей сайыраңгай индустриалдыг ку-рунчу болу берген. Ол бугу чылдар-нын тургузулуда Көрейниң алдарыг Куш-ажыл партизы ажилчы чон массанын дайыныч ууртукчуу бол-гаш организацыны болуп келген.

Көрей Улус-Демократтыг Респу-бликанын улау чөдиринини болза чурттуг ийитин политиктиг байда-лынын быжыгы, ботунун партизанын долгандыр ажилчы чоннарынн сы-рый каттышканын чугаалап турар-дыр.

Совет Эвилелиниң төлөөлөрүнн баштын демократтыг Көрейде эконо-миканын хөгжүлүсүн чугаалап турган, чонга улау саттыныкчы бөлүктөр тергилден турар Муруну Кө-рей болза ажил-агыг болгаш кул-турлуг хөгжүлүс талазы-биле соци-алисттиг Көрейден ажак хожулап калган дээрин демделгесин.

Совет төлөөлөр Пхеньянда чоруп турган, Көрей улустун шымыч огул, Көрейниң Куш-ажыч партизынын Төп Комитетинин даргазы, Ми-нистрлер Кабинетинин даргазы эш Ким Ир Сен-биле ужурашкан болгаш беседаларын кылган. Улустун Дээди Хуралынн президиумунун даргазы эш Чой Ён Ген-биле, Министрлер Кабинетинин даргазынн бирги ора-дакчыны эш Ким Ир-биле болгаш Көрейниң Куш-ажыч партизынын база чазанын эске-даа ууртукчулар-ры-биле база беседалашкан бис. Найыралдыг, аш-хуузуун байдалына бис олар-биле, политиктиг, парти-занын айттырлар талазы-биле, бистин чурттарынн экономиктиг кады ажил-дажыгларынын айттырларынын та-лазы-биле санал-оналдарын солукшан бис. Бидүр улау ийити херектин —

социализм болгаш коммунизмни тургузарынын эрге-ажыктары-биле каттышкан кижилер болуп ужура-жып, чугаалажып турган бис. Бистин чугаалажышкынарынысты түнөөлөрүн паралага парлаан ка-ды кылган меделгеле бижээн.

Бистин чурттарыныстын улаустары социализм болгаш коммунизм дөш, империалистерин агрессия чүткүл-леринге улау, бугу делегейге тай-бын дөш кады демисежир дээринге бугурур бис.

Ботунун чуртун катат каттышты-рар дөш көрей улустун демиселди совет улус ханы сеткил-биле көрүп турар дээрин көрей эштерге медел-гесин улау, бугу делегейге тай-бын дөш кады демисежир дээринге бугурур бис.

Көрей эштер-биле чугаалажып турган, Азиянын эске районнарында, ылаагы Индий-кыдат импери-алистеринн агрессия хөдөлгөшкө-нө биле холбаштыр туруп келген кол-кол айттырлар талазы-биле чыгыш-ай санал-оналыг болган бис.

Вьетнамның Демократтыг Респу-бликага болгаш Көрей Улус-Демо-краттыг Республикага совет төлө-лөрүн чоруп чоранынын түнөөлүн кылып турган, ол чорукшун бистин чурттарынн чыгыш эвин быжыгла-рынга ийитин берген деп чугаалап болур. Бистин чугаалажышкына-рыныстын эң чугула түнөөлү чү-дээр, социалисттиг лагериниң чур-тарынын аразында акы-дунма найы-ралды болгаш сырый каттыжыш-кынын камгалаар, хөгжүлүр болгаш быжыглаар, империализмге улау ча-гыс фронтучу быжыглар төлөөдө, Со-вет Эвилелиниң, Вьетнамның Демо-краттыг Республикасынын болгаш Көрей Улус-Демократтыг Респу-бликанын бугу күженишкенинн үндү-рер талазы-биле бистин кады кыл-ган меделгелисте балыкатыгшан шийилгирл чорук ол болур-дир.

Бистин вьетнам болгаш көрей өн-дүктөрүнн дилгезин өзүлүр бугу совет кижилерге олар ийи байыры чөдиргени болгаш коммунизмни тур-гузарына чүректин ханызында чаа-чаа чөдирининн күзөтүнн дам-чыларын чөшпөзөп көрүр.

Бистин бо аян-чорувустун үеи-нде Пекинге ийи улаа доктаган бис, ыччангаш аңаа эштер Мао Цзэ-дун,

Ли Шао-чи, Чжоу Эн-лай, Дэн Сяо-пин, Чань И болгаш эске-даа кыдаг ууртукчулар-биле ужуражып, беседаларын кылган бис дээрин чуга-лаан болгай мен. Ол болза кайы-кайымында-даа сонугурулгудыг болуп турар айттырлар талазы-биле са-нал-оналдарын ажит-чажыт чок солдучулары болган. Делегей байдалынын, делегейниң коммуни-сттиг шийилгиринин, бистин пар-тияларыныстын болгаш чурттары-ныстын аразында харылзааларын айттырларын чугаалажып көргөн бис.

Ол беседаларынн үезинде совет төлөөлөр Совет Эвилелиниң Комму-нисттиг партизанынын болгаш Совет курувкенин тургужу чугаалап берген. Бис Ленинни улаанышкыны-биле бы-жыг чоруп орап бис. Ол болза ком-мунизмни тургузарынын улааныш-кыны, империализмге улау демисел-дин, революстү ажилчы болгаш на-ционал-хосталгалыг шийилгиринн деткиринин, делегей дайынын чай-лаагынын болгаш азы-буру ийи-тилед тургузулуг курувдеринн тай-бын кожа-хөлбөс догунаарынын у-лаанышкыны-дыр.

Социалисттиг чурттарынн чыгыш эвин болгаш акы-дунмалышым дем каттыштырылганын, оларын ар-дзында партия болгаш курувче талазы-биле харылзааларын хөгжүлүрнн Совет Эвилелиниң Коммунисттиг партия-сы оңаа улау-дузалыг деп көрүп ту-рар. Делегейниң коммунисттиг ший-илгиринде бергелерин ажит эртерин чөдир ап, марксизм-ленинизмни, компартияларын Москва чөвүлө хурдаларынн Декларациянын болгаш Меделгеленинн принципалдыг үндөүлгөсүнн оңу сырый каттышты-рынын чөдир ап турар бис. Ол болза коммунисттиг шийилгиринин бугу ордотарын сырый каттыштырарында боттүг үндөүн болур.

Пекинге чугаалажышкынарынн чоругулазында Совет Эвилели биле Ыдаттын аразында экономиктиг болгаш културлуг харылзааларын хөгжүлүрлө хамаарышкан айттыр-ларын база көдүрүп турган чүве. Практика кырында ол айттырларын шийилгирл чорук бистин чурттарга чугула улау-дузалыг болур ийи.

Ыдат ууртукчулар-биле болган ужуражышкынарын болгаш беседаларын ажитыг болган деп санап турар бис. Олар болза бистин харыл-зааларынысты улам ийи хөгжүдүр болурун аргаларын тодаргайла-рынга ийитин берген.

Делегейниң коммунисттиг ший-илгиринде туруп келген бергелерин болгаш чөрүлөөлөрүнн шийил-гирлери олар доран болуудас деп чүве билдингир. Чурттарынн төвөгү ху-дөүлгөсүнн чөтүрү оңаа байдалары-биле, азы-буру үе-чалаларда хөг-жүлүсүнн оңаа ылаагы чүлөөлөрү-биле холбашкан, санал-онал талазы-

биле ыдыг ылаагы чүлөөлөр база турар дээрин бис билип турар бис. Чурт бугурунде төвөгү талазы-биле тодаргай байдалдан туруп кедир ол ылаагы чүлөөлөр, национал та-лазы-биле оңаа чүлөөлөр, национал талазы-биле бот-шынарыг чүлөөл-рин барымдаалайып барып болбас.

Ийилгирл, марксизм-ленинизм-нин күжү чүлөд диле, ыдыг оңаа чүлөөлөр болгаш ыдыг бот-шынар-лыг чүлөөлөр делегейниң коммунисттиг шийилгиринин ийити соругтала-рын шийилгирлериңе чүгө чөшү-пейн турар чүве эвес, харын-даа со-циалисттиг интернационализмни өн-дүр улау принциптеринге бугурун-гө дөшүп турарында. Биске ыдыг-тыг болуп турар социалисттиг интер-национализмни принциптерин бот-валдырар дөш бистин партизыны чайылаш чок демиселди кезеде чо-рулуп келген болгаш чорудуп-даа ту-рар.

Бистин интернационалчу хулааг-вист — бугу коммунисттиг партиза-рынн, бугу революстү күштеринн ху-дөүлгөсү — чыгыш чыксаалга катты-жары, хөдөлгөшкөннн чыгыш эвин быжыглаары, тайбынын бол-гаш социал депшилгенин херөөн ка-ды камгалаары болур. Империалисттиг кыжанышкынын мурунга соци-алисттиг курувчел чыгыш өңгө бол-гаш дем каттыштырылгалыг дээр ду-гайында кыгма-даа чыгыштыр турса ужурут. Оларын айыл чок чо-руунга империалисттиг агрессорлар-нын талазындан кыдыг-даа кыжа-нышкынарынн үзө шавар талазы-биле боттүг чөсөктер оларда бар.

Совет Эвилели моон сонгаар-даа социалисттиг чурттарынн чыгыш эвин быжыглаарына бугу чүлөөлөрн кы-лып деп, түнөөлү эш Косыгин ме-делгесин. Оон-биле кады бистин по-литикавыс кыдыг-бир чуртче азы нацияны уурланмаан. Делегейниң бугу улустары-биле кады — оон ий-тинде Американын Каттышкан Шта-тарынын, Англиянын, Францияны болгаш эске-даа чурттарынн улустары-биле — делегейниң дүшкүр-лүг чоруп чыгарылдырар дөш, чөсөтөлгөшкенин бугу-иниң ду-жүрү, тайбын болгаш улустарын айыл чок чоруп улам ийи демисежирге белен бис. Тайбын болгаш киж төрөгөтенинн соци-ал депшилгенинн орунуга бугу-ле кыжанышкынарын, бугу-ле моон-дактарын чайлаадыр төлөөдө, оран делегейниң тайбынга ынакшыдыг күштерин сырый каттыжар ужурут. Тайбын быжыглаар чорук болза, бистин совет улустун мынар бар чы-дары коммунизмни тургузарынын өн-дүр улау соругтарын ботталды-рынга дашкыч талазы-биле негел-делерин хандыры, бугу киж төрөгө-тенинн социал депшилгенин улау хөмчөлдү-биле ийитин бер.

(СЭТА).

СОВЕТ БОЛГАШ МООЛ УЛУСТАРНЫҢ АМЫДЫРАЛЫНДА ТӨӨГҮЛҮГ ҮЕ

Совет Эвилели биле Моол Арат Республиканын аразында найырал болгаш бот-бодунга дулаажыг дугайында Көреге база экономиктиг болгаш културлуг кады ажилда-жылга дугайында дуружулгага ат салган хуунунд бээр 19 чыл болган оон-биле холбаштыр Совет Эвилели-нин Коммунисттиг партизанынын бол-гаш Совет чазактын ууртукчулары Моол Арат Республиканын курун ажилдажылар-биле байырыг теле-граммаларын солукшан.

МАРП ТК-ның Бирги секретари, МАР-нын Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Ю. Цеденбалга болгаш МАР-нын Улустун Улау хуралынн Президиумунун Даргазы Ж. Самбу-га СЭКП ТК-ның Бирги секретары А. И. Брезневтиң, ССРЭ-ның Дээди Советинин Президиумунун Даргазы А. И. Микоянның болгаш ССРЭ-ның Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы А. Н. Косыгинниң телеграммаларына керээ болгаш дуружулга ССРЭ биле МАР-нын аразында найыралдыг харылзааларын быжыглаарыга бол-гаш хөгжүлүсүнн чүгүлө төөгүлүг үе болган дээрин демделгесин.

«Көрөө болгаш дуружулга болза социализм болгаш коммунизм-нин тийлелгези дөш бистин чурттар-ыныстын ажилчы чоннарынн демиселинин төөгүлүгү, социалист-тиг чурттарынн чыгыш эвин бол-гаш сырый каттыжышкынын бы-жыглаар дөш, тайбынын болгаш улустарынн айыл чок чорупун бы-жыглаар дөш демиселди төөгүлү-сүн»

(СЭТА).

9 2 - г и т р а к т о р

Часкы хову ажилдарында уткуш-тур белекенимшаан. «Элегес» сов-хозтук машина-трактор мастерская-нын коллективн көдөз ажил-агыг техниканын септелгенин улау кө-дүрүшкүн-биле чорудуп турар.

Мастерскаяның белен болган тех-ника тургузар шөүлүндө 92 трактор-ну, 65 анданын, 50 селканын, 400 ийилрин чыскай тургускан. Лушчы-нистерин септээр болгаш чаа селка-ларын аптуп тургускан.

Техниканың септелгенин тускай ко-миссия хулаап алган сонда шугума-ларын тургузар. Септелгениң шы-нарын комиссия багай эвес деп ху-лаап ап турар. Бо дээрге бистин сеп-теки кадрларыныстың часкы хову ажилдарын эң кыска хуусааларда белек шынарлыг чорудары дөш чыгыш кул-сорукут ажилдап турарын херечилеп турар. Ылаагы И. Лазымы, А. Алымов, А. Кыр-гиз, А. Хас-оол болгаш оон-даа өскелер хулаа ондалдын доктаамал ажыг күсүлүп турарлар.

Ам септее чогур 7 трактор ар-кан. Бо арктан тракторларын бол-гаш эске-даа техниканын септелге-нин чер-чер Советтеринге сойгула-ныч хуңу — март 14-ке чидер доо-зар дөш, мастерскаянын коллектив

ажылдап турар. Бо хуусааның иш-тинде арктан техниканы белек шы-нарлыг септеп доозуп шыдаар бис деп, механитарлар боттарынын кү-жүне илеп турарлар.

Ф. ТУПИЦЫН, машина-трактор мастерскаянын эргелекчиси.

ЧУРУКТА: чаа септеп дооскан тракторну комиссия хулаап алган сонда трактористтер М. Май-бол (солгай таланында), И. Лазымы, бригадир И. Лазымы оларын белен болган техниканың шугумунда тур-гузуп турары.

Фото С. ФЕОКТИСТОВУУ.

Бизин бо аян-чорувустун үеи-нде Пекинге ийи улаа доктаган бис, ыччангаш аңаа эштер Мао Цзэ-дун,

СОНГУЛАГА УТКУШАР КАНДИДАТТАР-БИЛЕ УЖУРАЖЫШКЫН

Бизин бо аян-чорувустун үеи-нде Пекинге ийи улаа доктаган бис, ыччангаш аңаа эштер Мао Цзэ-дун,

Ли Шао-чи, Чжоу Эн-лай, Дэн Сяо-пин, Чань И болгаш эске-даа кыдаг ууртукчулар-биле ужуражып, беседаларын кылган бис дээрин чуга-лаан болгай мен. Ол болза кайы-кайымында-даа сонугурулгудыг болуп турар айттырлар талазы-биле са-нал-оналдарын ажит-чажыт чок солдучулары болган. Делегей байдалынын, делегейниң коммуни-сттиг шийилгиринин, бистин пар-тияларыныстын болгаш чурттары-ныстын аразында харылзааларын айттырларын чугаалажып көргөн бис.

Ол беседаларынн үезинде совет төлөөлөр Совет Эвилелиниң Комму-нисттиг партизанынын болгаш Совет курувкенин тургужу чугаалап берген. Бис Ленинни улаанышкыны-биле бы-жыг чоруп орап бис. Ол болза ком-мунизмни тургузарынын улааныш-кыны, империализмге улау демисел-дин, революстү ажилчы болгаш на-ционал-хосталгалыг шийилгиринн деткиринин, делегей дайынын чай-лаагынын болгаш азы-буру ийи-тилед тургузулуг курувдеринн тай-бын кожа-хөлбөс догунаарынын у-лаанышкыны-дыр.

Социалисттиг чурттарынн чыгыш эвин болгаш акы-дунмалышым дем каттыштырылганын, оларын ар-дзында партия болгаш курувче талазы-биле харылзааларын хөгжүлүрнн Совет Эвилелиниң Коммунисттиг партия-сы оңаа улау-дузалыг деп көрүп ту-рар. Делегейниң коммунисттиг ший-илгирин

Бистини Кандидаттарыбыз УЛУГ ИДЕГЕЛ

«УТКА-ның 25 чылы» совхозун Ак-Турут салымында көдөз библиотека эргелекчиши Тамара Агапова Жукова чүгө районун эвес, республиканын эки ажилдык библиотека ажилдагыларын бирээни. Оң эргелекчилер турары библиотеканын ишти ары-север, номдары кол-кол темаларын айы-биле чыскап тургускан. Ном фондусу оң дөрт муң ашкан. Ханада—номнар, стол кырында—чаа келген журналдар, солдунар делгетинген. Чер-чер Советтеринин согуздагы холбаштырган материалдар доду.

Номчуктар-биле ажил база эки. Доктаамал номчуктар 762 кизи четкен. Салбыра сүт-бараан ферманын саанчызы Кызыл Курнаади, тракторист Монгуш Кошкар-оол болгаш эскелер-даа хой-хей номдары номчаан, библиотеканын күзүнгө аалчылары болу берген. Улут-даа, биче-даа кижилер Тамара Агапованы аажок хүндүзээр, совхозта оңу билбес кизи ховар. Ол хүлээнген ажилына көздө негеделин, активчилеринге дааскан ажилынын күзүлдегин-даа хынаан, чамдык номчуктардан номчаан номунун кол утказын-даа айтыра берген турар.

Улут башкы Владимир Ильич Ленинниң «Улут эргелекчиши» деп номунга номчула конференциянын эрттерин ажилчы планда көрдүнгө, көдөз библиотека эргелекчиши киржилеи-биле салбырын аныктары амдыгааштан аңаа белеткенип агаалган.

Тамара Агапова Ак-Турутунуң № 46 согулда округунун талазы-биле район Советинин депутаты.

Согучуктар анжы-бүрү айтырларын мөдөз тургузуп, дуза чедирин дилеп кээп туралар. Бистини соругавыс — чонуну түнү дыйнаар, оларга дузаалары болур. Чонуну ай-бычылары болганмыста, чонуну эрге-ажынын көздө илердикчилер болуп, олар-биле чарылбас ажилдар ужуруг бис — деп, ол чуталал олар.

Эш Жукова ажилчы чонуну үнүгө кончук дыйнагыр болгаш сөгүш човаджы, район Советинин идекпейлиги, организаци депутаттарын бирээни. Бо дуйлун алаан каш чижетер бадыткап турар.

Согучук Мадыр-оол сес урулар-ды, мичангаш уруларынның өөрө-

МАЛЧЫННАР—МУРНУКУ ОДУРУГДА

Бүрүн алдынгылаан

БАРЫН-ХЕМЧИК районун ажил-агыйлары-ның малчынарды хой оолдашкын ургутуп турар. Ам нинтизи-биле бүгү ажил-агыйлар-да 13.388 баш хой төрөөн, оларнын 13501 хура-ганы менди ажаап алдынган. Ылангыя «Барлык» совхозтун хойжуларын олазын онза өөрүнүт.

Олар 5930 төрөөн хойларын 6000 чаш хура-ганнарын четче алган. Бо хүннерде фермаларда инек оолдашкын база-ла тулуктөөн. Совхозта төрөөн 115 инектин 115 бызазын бүрүн ажаап алдынган.

Д. ЕНДАН.

Эни дериттинген

«Төдө» совхозтун Ээр-Хавак сүт-бараан фермазын-да кызыл булун эки дериттинген. Оң иштиге кире бөзгө, чыгып, чырык. Ында саанчылар эелечип де-журнирлап, иштин аштан, одап турар. Узун-узун са-дайларны, кырында шымылгарлыг столдарын чурум-чыскаалдыг салган.

Саанчылар хостуг шагында маңаа келгеш, солун, сеткүүлдерин, чечен чогаал номнарын орус, тыва дылдар кырында номчуп туралар.

Ханада делегейини политиктиг картазын, совхозтун малчынарынның эт, сүт, дүк талазын-биле көргүзү-лерин болгаш хүлээлгелерин, парлап каан плакаттар-

ны, инекке, бызага бээр чөмөрүнң даңамазын болгаш согулдага уткуштур кыйгырылгарлыг лозуннарын аскап.

Кызыл булунну харылап турар саанчы Эртежи ын-да көрүм-чурумну ургутуп хынап турар болгаш совхоз-тун библиотеканын солуннарын, чечен чогаал ном-нарын ургутуп эжеп турар.

Кызыл булунну дерип кылырынга Төдө сес чыл школазынын башкыларынын болгаш өөреникчилериниң улут дуза чедиргенин ферма эргелекчиши Эш Дүүчүн-оол өөрүп чуталал олурар.

Б. БАГАЙ-ООЛ.

Ак-дашчылар идегээннер

Чеди классты дооскаш Ондар Ирина саанчы болур күзелин илеридип, фермага чедип келген. Салбырын баштаар чери бичин уругу көргөш алаан дадалал, ойталаккан. Ынчалза-даа Ирина шиптирдини-биле ди-дээрге хүлээп алган.

Баштай 10 саар инекти хол-биле ол саап агаалган. Чамдык саанчылар оң элчөк, кандайны кыжырып, каттыржыр-даа, чамдыктары кээргеп-даа турганнар.

Бызазындан чарып кааппан инектерин канчаар эдирери, саарнын мурунда инекке канчаар аажы-лаар дээш ышкыш, сааланын өске-даа чажыттары республиканың дээр саанчыларынның бирээни Ондар Шортанкан аңаа өөредип турган.

Удтаанда Ирина муракчы саанчылар-биле деңе-жип, кекээки школаның сески класзын база доозуп ал-ган.

Чөөн-Хемчик районун «Сүт-Хөл» совхозтун дирек-

циязы база комсомол комитети Ондарны Хүндүлөк би-жиктер-биле болгаш өртөктиг чүүлдер-биле каш уаза шаңнаан.

1964 ажил-агый чылынын түннелинде Ондар Ири-на 12 саар инекти инек бүрүзүндөн-не 2005 литр сүтү сапташ, Тыва АССР-ини тергини саанчыларынның бирээни болуп, «Сүт-Хөл» совхозтун комсомол комитетин саанчылар аразына шипчир Кызыл тутун ал-ган.

1965 чылда Ондар база-ла бедик хүлээлгени ап. Ше-ми-Аксинини сураглы саанчызы Монгуш Нанзаалды, «Чыраа-Бажы» совхозтун Шык-Бажында хоочун саан-чы Монгуш Опунай социалисттик чарышка кыйгыртан.

Ак-Даштын ажилчы чону ам болур чер-чер Совет-теринин согуздааларына район Советинге депутат-тын кандидатына Ондар Ирианы депшиткенер.

Ы. ТАС-ООЛ.

Саанчы, оң коллективи

«Чыраа-Бажы» совхозтун Шык-Бажында сүт-бараан фермазында му-ракчы саанчы, комсомолчу Монгуш Өшкү-Саарнын ажил-агый-биле таны-жар дээш оң чылыгына чедер-де-ливис. Менделейип танышкан, кел-ген соругавыстын дугайын аңаа тайылбырлады.

Монгуш Өшкү-Саар алаан бола-ган, чуталал агаалган:

— Ады чыл бурунгаар бо ферма-га саанчылар кидим. Күш-ажымын баштайгы хүннеринде таваржып тур-ган бергелери чүү дээр. Ынчан ферма-га канжы-даа механизация чок турган. Инектерин хол-биле саар.

Хүнде үш уаза саалданы өрттирге-ниниң соонда кижиниң холдары ды-ка-ла шагыраар чүбө. Баштайгы уазада алам Монгуш Мылдок хой чылда саанчылаан кизи болганда, инектерин де бээр, «кылыктаны-ры дээш өске-даа хой чүгө мени өөртөк. Ам бисте байдал сү өске. Фермавыс долгуз-биле электросала-даже кирген. Ол чорук күш-ажы-лар бүүрүктүлүүн бедилеп, кижилерин аар күш-ажынын чигидип турар.

— Силер чеме инек саап турар силер?—деп, үзүктелген чутааны уламчылады.

— Эрткен ажил-агый чылдында 30 инек саап турдум. Бир инекке онааштыр 1761 литр сүтү сагдым. Электросалада-биле 5 минутта 8 инекти саап тур мен. Ынчанга 30 инекти 30 шаа минутта саап алдыр апардым. Механизацияны ачы-зы мындыг-дыр — деп, саанчы кыс түндө.

Монгуш Өшкү-Саарнын ажилдап турары—Шык-Бажынын сүт-бараан фермазында колдунуу-да комсомол-чулар болган аныктар. Олар каш бурунгаар коммунисттик күш-ажымын коллективте деп бедик аты-чедип алыр дээш демиселе көдүзү-генер. Фермавын планын ажилда-рын чылдык чыче ажыр күзүлдеп, боттарынын хууза амырал-чурт-тагалында културлуг байдалы тургусканын барымдаалаан, «Чы-раа-Бажы» совхозтун дирекция, партия организациы, ажилчы комитети эртен чылын ол фермага коммунист күш-ажымын фермазы деп бедик аты тыыскап.

Төөгүлү чеди чылдын сөөлү чылынын баштайгы айында бо на-пакчы коллектив база-ла бедик көргүзүлгөлиг болган. Январда нинтизи-биле 17 тонна сүтү бүүр-дүр. Оң иштинде 15 тонна сүтү күнүгө сагган. 1592 литр сүтү пландан хейнү дужаалганар. Мын-да муракчы саанчы Монгуш Өшкү-Саарнын күш-ажымын төлөтпү үлүү база-ла эвээш эвес. Фермага саап турар инектерин сүдү сөөлү хүн-нерде улам-на немешип турары өөр-нүч.

Немелде чөмөрнү, сиюсту, буска чымчактан саванын, чарбаны, дрок-жини зоотехниктиг чурум сүзүл-гөрип турарында инектерин сүдү сүтү саар. Фермага челе бөзгө ки-жиниң сагыш-сеткили дораан көдү-лүп, мындыг таарымчалыг черге ажилдап, чуртап болбайн канча-лар деп түннелге келир. Мында Ылангыя лампочказы доктаамал чырып турар. Бичин чаштар урулар асылгыне хүнээр. Чапчатыр чаш-тарын чалгаравас ойнарактары хей. Саанчылар, каларчылар, фер-манын өске-даа ажилчылары суб-бота саында чунар бажынап тур-бар. Ажил шагы доостур. Шаанга-ла ышкыш чалгаранчыг, узун кышкы кеежөөр кайда боор. Кызыл булунда чаа солун, сеткүүлдер, мал ажил-агыйына хамаарышкан өөредилге номнары, уран чогаал литературалык хей. Ылангыя ам болур чер-чер Советтеринин согулда хүнүгө у-куштур ферманын кызыл булунуна ажил хайыскап. «Совет согулда системазы», «Депутаттың алыгызы» дээш, өске-даа номнар хей.

Комсомолчу аныктарын бо фер-мазы көдөз ажил-агыйын мурак-чы арга-дуржулаганын амыралга ажилдап ажиллап туралар. Ферма-да кылмал сүтү, үнүштерин гидроронун арга-биле естүрүп, оңу мал чөмөгө массалык-биле хере-геп турар. Кызыл сүтү хейнү ажиллап турарындан чалан сүтүн дашкаар чарыгалы дыка эвээжээн.

Эрткен чылдын ноябрь айлан бо чылдын январьга чедир 2 тонна ажил сүтү камнап алган.

Комсомолчу анык эр Өткөк-оол Монгуш гидроронун арга-биле куку-

Өвүр районун «Кызыл туку» колхозунда мал ажил-агыйн муракчылар кайы көвөй. Оларнын хой кезин хүлээнген ажилына эки түннелдерни чедип ап турар-лар.

Колхозтун муракчы хойжузу Саая Төмүр-оол ам 8 чыл кадарчылап турар. Бо үениң иштинде ол хойжу мергежилге дадыгып, хойну көргөн. Хойжу ишти кылып көрбөз кижилер: «ында кизи өөренип чүү боор, эртен-ден кеежээг чедир ховуга хойлар эдериш кыштаар ол-ла ыйнаан, оон-на эки түннелдер боду кээп турбас чүбө бе?» деп хөөрөп болур. Чок. Ол дээрге, ыракта-ла ын-дыг эвес.

— Чедишкын чүгө эки кадаттан, кышкы үедө эки чөмөгилгеден хамааржыр эвес, хамыктын мурунда чылдың кайы-даа үезинде кадарчы кизи одар-белчип-ни шын организастап билеринден хамааржыр—деп, Тө-мүр-оол чуталал олурар.

Эш Төмүр-оол мал ажилынын муракчы дуржула-зын солун, сеткүүлден номчуп ап, бодунуң хойжу мер-гежилни бедилеп, өөренип алганын практиктиг ажил-херекке ажиллашыаан, өскелерге дамчыдып турар.

Эрткен чылын Саая Төмүр-оол дүк кыргыздазынын талазы-биле бедик көргүзүлгөлиг болган. Түс чер ук-саалыг 507 баш хойнуң хой бүрүзүндөн-не 3,1 кг дүктү кырып алган. Дуржулагалы малчы эртен күзүн мал кыштагдайышкынында эки белеткенген. Ам оң ажаал-дазчыда үлүг, биче бугу хой хур кыштагалап турар.

ЧУРУКТА: С. Төмүр-оол.

Сөзү болгаш фотозу. Г. СИРОТИНИИ.

ТУДУГДА ДҮВҮРЭЭЗИННИГ БАЙДАЛ

Кызыл хоорайнын 26-гы кварта-лында 36 квартираларыг дөрт кат № 14 бажынын туудун эш М. Очур-болга уурткан коммунист күш-ажымын бригаданын 21 кижиге-чир кылып турар. Ажилчы чоннар депутаттарынын чер-чер Советтерин-ге март 14-те болур согулда хү-нүгө төлөтпү ужуражыр дээш бри-гадын кижигунери 1965 чылдын январьда онза күженишкенин ажилдап болгаш планын 138 хуу күзүстекенер. Хоочун дашчылар Оң Калзан, Семен Сандап болгаш өскелер-даа сорук киришкенин ажилдап, хүн бүрүдө нормалы 150 хуу чедир күзүлдеп, чарыштың му-руну олурунга чоруп келгенер.

Коммунист күш-ажымын сыр-ры каттыскап, найрадыг коллек-тивиниң кижигунери тууду планын бо чылдын февральда база-ла ажыр күзүлдеп болур турган. Ындыг бо-ла-да тууд ажилдарынның планы февральда үзүлгөн. Моң кол чылда-ла шак ындыг дүвүрээзининг байдал «Кызыл тууд» өргөленин уур-тукчулары өштер Набоков, Арта-оола кончук эки бимдинер. Ындыг турбуже, ол четтериниң чылдай-рыче улаанган шиптирляг кемче-лерин албайн туралар.

Д. ИРГИТ.

Улусчу башкы—кандидат

Кызылдың бир дугаар школазы-ның башкыларының коллектив хоорай Советинин депутаттын кан-дидатында башкы Александр Ива-новна Кузнецованы эң-не чыгып сестер-биле бир эл-сеткилд деп-шиткенер. Ол мындыг бедик хундук-кедди чаалай ажил-херээ болгаш ак сеткилдиг амырал-чуртталга-зы-биле чедип алган.

Александр Ивановнын чалын назын үеи ырак Тамбов областа эртен. Ажы-тодду кижиниңиңиң нарын болгаш уран арганын ол Во-рожежик башкы институтунга өөрө-нип агаалган.

Ынчалза-даа өөредилге ара үзү-ген. Даштыг дайын хайынгы үн-ген. Саша база-ла бодунуң өөрү ыш-кыш, колхозка барып ажилдап бер-ген. Төрөөн армиязынга дузаалар дээш ий, үш кижилерин орунуга мога чок ажилдап турганнар. Па-триотчу урулар бугу-ле бергелерин ажил эртен. Тилгелениң чыры-кымын хүнү келген. Чурт тайбың тургузушкунуң улут херэенче да-гып кирген. Александр Ивановна бодунуң чедип алмасаан күзелин каган болгаш база дагып өөрөнип кирипкен. 1950 чылда Тамбовтун башкы институтун дооскан бижикти алган, бистин Тывага көзп ажил-даар орук бижин өөрүшкү-биле ал-ган.

Кызылдың хоочун школарынның бирээзинде Александр Ивановна ам он бешки чыл чедикшининг ажил-дап, чонун ажил-тодду кижининг, эртем-билини берип турар. Оң баш-тайгы сургуулары шагда-ла шах-тёрлар, тараащылар, чолаачылар, туудуужулар болу берген болгаш

КӨДӨЗ АЖЫЛ-АГЫЙ ЭРТЕМИНИН ПЕРСПЕКТИВАЗЫНЫН ДУГАРЫНДА

Чоокта чаа Бугу-агыйлдин Ленин атыг көдөз ажил-агый академиянын сессиязы болуп эртен. Академиянын президентин-ге кескү совет эртенден, ака-демик И. И. Лобановту соңгаан. Академиянын ажилынын кол у-лаанышкыларын дугайында чуталал бээрин «Советская Рос-сия» солунун корреспондентин В. Помазев ортап дилээн. Пав-ел Павловичини харымлааны бола:

— Бистин бирги черегин хү-лээлгевис — эртемниң чедиш-кинерин бүүрүлгөргө калба-биле негеттерип, дүгүттү бедилер, мал ажилын хөгжүлдер деп амы-дыралдыг чутула айтырларын шиптирляг талазы-биле колхоз-тарга болгаш совхозтарга иден-пейли-биле дузаалары болур. Ол

ҮЕНИНГ ДЕНЕЛИНГЕ ТУРАР

болгаш методтарын ажилдап кы-лары — биологтарын күже-нишкенирин унаагер чүтүл бо-дур. Мичуринин өөредин хажы-дымшкынардан аргылап аш-тааш, ону улам ыдай чогаалдыкы-гү-биле улам ханы хөгжүлдер болгаш ажилдап кылыры эрге-жөк чүгүл. Чер болгаш үнүш ажилынын талазы-биле эртем-дегилер болза, агрономнар, хөр-зүңчүлөр, агрохимиктер, агрофи-зиктер, инженер-механикаторлар болгаш микробиологтар-биле кады көдөз ажил-агый културалары-нын продуктуун болгаш шына-рын бедилер дээш демисир апаралар. Мында шиптирляг хейнү ажилдап кылыры өөренилген эгелээш, тараа, сүтү, текшикт болгаш өске-даа култураларын бедик дүжүттүг сорттарын уна-геринге чедир кончук алгыт бо-

луп турар. Көдөз ажил-агый култураларынның генетиказын бугу хөгжүлдер-биле хөгжүлдер со-рула туруп турар, оң үндө-нин бистид академиялыстын баш-тайгы президентин турган И. И. Вавилов салган турган.

Кандыг-даа айтырны кол-дур болза—үнүш ажилын, мал ажилын, көдөз ажил-агыйын ме-ханизациялар болгаш электри-жидерин, ыш ажилын болгаш агролесомелорацияны, гидротех-никаны болгаш мелиорацияны ап көөргө — ол бүгүл шиптирлет-тинмез соругалар хей.

Бугу-ле адырлар талазы-биле теоретиктиг шиптирлягтерин у-лаанышкыларын санап турбас мен. Ынчаар дээр болза, хейнү чуталалар апар. Ынчалза-даа экономиктиг айтырларынның он-за чүгүлүгүн кичээлгенин ут-талыскап тур мен. Оңу ажил-дап кылырында көдөз ажил-агый бүүрүлгөлиг хөгжүлгөш-

кынын кайы хире дүргени-биле ажил эртери хейнү-биле хамаар-жыр. Эртемденериниң мурунда — ажил-агыйны удурутууну ленинниң принциптеринге үндө-лөш, ону болбайырагыйыла-рынга дузалап турар экономик-тиг хөгжүлгөлиг системанын то-дарайлаар деп соруга туруп турар.

Эртем-шиптирляг чедикшиниң бугу черлеринге салдар чедирерин улам идекпейлг хевирин ажил-дап, чангыс аай майкы эдерер, болза чок чоруктап чаллашыаан, бистер ажилды улам дүргөтөр, академияныста-даа, салбырлар, секциялар, кидистер, лаборато-рияларда-даа, эртем-шиптирляг ин-ституттары болгаш дүржүлгө станцияларында-даа инициатива-ны улуу-биле бедилер ужурагуп бис.

Академия болза чүгө бо хүн-нерин негеделин хамааржыр турар шиптирлягтер-биле кызы-

адырларынга теоретиктиг шипчи-ледерин улам хуураазын байдлап алыр арганы бээр.

Ажы-херектиң эрге-ажы болза даштыкыда эртем албан черлери-биле, бирги эелчеге соци-алисттик чурттарын эртендер-ин-биле харылаа-холбааны калбартырып негеп турар. Даш-тыкының ажилыг дүржүлгөш боттарыныстың шиптирляг ажил-дарыныска дозуу-биле ажилдаар ужурагуп бис.

Партия болгаш—чаа көдөз ажил-агый бүүрүлгөлиг кө-дүлүр талазы-биле онду улау со-ругаларын салган болгаш бугу-луусу оң херекке эртемниң кан-дыг рөлдүг болурун тодаргай-лаан. Көдүлгөш планнарын херек кырынга боттадыр дээш, бис-тин академияны, институтын болгаш дүржүлгө станцияларын бугу чүүлдерин кымылар.

«СОВЕТСКАЯ РОССИЯ» СОЛУНДАН.

БӨДҮҮН, ЧААГАЙ СЕТКИЛ

нин түңселинде Бен Бел-
н болгаш Африканын
ам болур 2-ги конфе-
болгаш аныяктарнын
ур IX Бүгү-делегей фес-
октааган.

